

KAROLINSK HERRGÅRDKULTUR I SUNNANSJÖ

Stormaktstiden hade under 1600-talet skapat en ståndsmässig miljö för Sveriges storgodsägare. Men herrgårdarna i Sverige levde i början av 1700-talet i stormaktstidens skugga. Med Karl XII gick den världsliga makten förlorad och det ledde även till att många förlorade sin ekonomiska maktställning. Sverige var "mätt på stora gods" och utan stora pengar för nya byggen i början av 1700-talet.

Efter Sveriges stormaktstid på 1600-talet förmår Sverige under åren 1730-1760 att skapa en klassiskt inspirerad högkultur inom arkitektur, inredning och möbelformgivning. En av de tongivande är Nikodemus Tessin, som inspireras av franska och italienska arkitekter och formgivare, inte minst av Andrea Palladio och de antika romerska idealen.

ARKITEKTUR OCH INREDNING

Sunnansjö Herrgårds mangårdsbyggnad är uppförd under perioden 1765-1785. Detta kan vi läsa ut av arkitekturen och inredningen. Sunnansjö Herrgård är en mycket stilren karolinsk herrgård med en symmetrisk sexdelad planlösning från 1750-talet. Byggmästaren använde således en beprövad arkitektur till mangårdsbyggnaden. Säteritaket med sina dubbla fall och gavlarnas takkupa förstärker det karolinska intrycket. Dessa karakteristiska och den vitmålade fasadpanelen, över det liggande timret, ger Sunnansjö Herrgård till en mycket god representant för den svenska herrgårdsstilen. Den stil som blev känd i världen under 1700-talets andra hälft. och nu drygt tvåhundra år senare har fått en renässans.

PARADVÄNING OCH BOSTADSVÄNING

Herrgården har en liten förstuga och en stor sal kring vilken de fyra rummen ligger symmetriskt, i två "sviter", efter italiensk förebild. Detta ger en dubbel funktion som paradväning och bostadsväning med dubbla rumssviter. Den stora salen, "Salon à l'italienne", är en av rokokons ideal. Den var ett "piece d'honneur" för en ståndsmässig innehavare som ville vara i centrum. På ömse sidor om salen byggdes huset med en sängkammare och ett kabinett på ena sidan och en sängkammare och förmak på andra sidan.

Den stora salen har brunmålat trägol. Golvpanelen är låg och har en enkel profil som var tidsenlig i mitten av 1700-talet. När herrgården byggdes hade rummen trätak och under dessa är de nuvarande pappinnertaken spända. I taket finns märken av den ursprungliga öppna spisen.

Den övre våningen hade en mycket underordnad funktion och en lägre takhöjd. Från början var det bara vindsutrymme, som sedan i omgångar har inretts till tre sovrum och en hall samt flera stora vindsutrymmen.

Herrgården har många, relativt höga, fönster som ursprungligen hade många små glasrutor. Symmetrin, säteritaket, takkupan på varje långsida, den vita fasaden och de många fönstrena i brunt ger den karolinska herrgården både harmoni och en livfull rytm.